

En note om dateringen af Damarchos fra Parrhasiens olympiske sejr

af Thomas Heine Nielsen

I denne lille note vil jeg præsentere et nyt argument for at datere Damarchos fra Parrhasiens olympiske sejr til perioden før grundlæggelsen af Megalopolis i ca. 368 f.Kr. I 6.8.2 giver Pausanias teksten til et elegisk distichon fra en skulptur i Olympia, der fejrer den arkadiske bokser Damarchos fra Parrhasien, der havde vundet mændenes klasse:

Υἱὸς Δινύττα Δάμαρχος τάνδ' ἀνέθηκεν
εἰκόν' ἀπ' Ἀρκαδίας Παρράσιος γενεάν.¹

Pausanias daterer ikke Damarchos' sejr og giver heller ikke navnet på den billedhugger, der var mester for hans monument; da vi i øvrigt ingen detaljer har om Damarchos' sportslige karriere, må moderne forskere selv datere hans sejr. To argumenter har været fremført for en datering til den klassiske periode, snarere end til arkaisk eller hellenistisk tid: (1) At de øvrige monumenter, Pausanias omtaler som stående nær Damarchos' statue i dette afsnit af 6. bog, hører til i det 5. eller tidlige 4. århundrede f.Kr.; og (2) epigrammets simple stil, som menes at høre til i tiden forud for Alexander den Store.² Moretti (*loc. cit.*) kombinerer de to argumenter og foreslår forsigtigt en datering af Damarchos' sejr til 400 f.Kr.³ Denne datering er givetvis i det store hele korrekt, men det siger vel sig selv *re* (1) at Olympias kommemorative geografi måske ikke er så godt kendt, at den kan bære den konklusion, der her drages fra den, og *re* (2) at stil altid er en delikat sag at basere et argument på. Et yderligere argument for at datere epigrammet forud for Alexander burde derfor være velkomment, og jeg mener at et argument for en *terminus ante quem* i 368 f.Kr. kan baseres på epigrammets ordlyd. Epigrammet beskriver Damarchos som ἀπ' Ἀρκαδίας Παρράσιος, en arkader fra

-
1. Tekst efter Casevitz i Budé-udgaven. Epigrammet er sandsynligvis komplet (Zizza 2006: 277), men denne detalje spiller ingen rolle for mit argument her.
 2. Moretti *ad Olympionikai* no. 359; tilsyneladende accepteret af Jacquemin 2002: 148.
 3. Accepteret af Ebert 1972: 16 n. 2 og Herrmann 1988: 156 no. 77.

Parrhasien, og det på en sådan måde, at emfasen falder på Παρράσιος, der står i nominativ og lige efter cæsuren. Hensigten med Παρράσιος må være at beskrive Damarchos som borger i Parrhasien, en mindre subetnisk føderation i Arkadien, altså en af de små føderale stater som der eksisterede en håndfuld af i det klassiske Arkadien.⁴ Et nærmest obligatorisk element i sejrherre-epigrammer var nemlig en angivelse af sejrherrens hjemstat,⁵ en oplysning Παρράσιος her giver. Referencen er naturligvis uvægerligt til eksisterende stater.⁶ Parrhasien ophørte imidlertid med at eksistere som en konsekvens af grundlæggelsen af Megalopolis i ca. 368 f.Kr.,⁷ idet føderationens små bystater blev inkorporeret i den nye store by, som Det arkadiske Forbund grundlagde.⁸ Den sidste reference til den parrhasiske føderation refererer da også til året 368 (Xen. *Hell.* 7.1.28). Et vist minde om Parrhasien overlevede ganske vist i Megalopolis' erindringskultur,⁹ men vil have været uden interesse eller relevans for et panhellensk publikum i Olympia. Παρράσιος i Damarchos' epigram bør altså referere til Parrhasien som en eksisterende stat, og det betyder at det må være affattet før 368 f.Kr.

4. Om Parrhasien, se Nielsen 2002: 271–307 og Roy 2013.

5. Herrmann 1988: 119.

6. *IvO* 142 (Gela); 143 (Gela); 144 (Lokroi Epizephyrioi); 146 (Athen); 147–48 (Oresthasion); 149 (Mantineia); 155 (Lepreon); 156 (Elis); 158 (Mainalien); 161 (Phigaleia); 163 (Elis); 164 (Mainalien); 165 (Epidauros); 167 (Kleitor); 168 (Ephesos); 170 (Kos); 171 (Sparta); 172 (Messene); *Neue IvO* 21 (Sparta); 23 (Himera).

7. Det er usikkert, præcis hvornår Megalopolis blev grundlagt: Pausanias (8.27.8) daterer vedtagelsen af det dekret, der stipulerede grundlæggelsen, til 371 f.Kr., et par måneder efter Slaget ved Leuktra; Diodorus Siculus (15.72.2) daterer selve påbegyndelsen af byggeriet til 368, kort efter Det tåreløse Slag, hvor Det arkadiske Forbund led et alvorligt nederlag til Sparta; 368 er altså *terminus ad quem* og da Parrhasien faktisk er attesteret i 368 kort forud for det arkadiske nederlag, foretrækker jeg Diodorus' datering i denne sammenhæng.

8. Nielsen 2002: 304–6.

9. Roy 2013: 41.

Bibliografi

- Ebert, J. 1972. *Griechische Epigramme auf Sieger an gymnischen und hippischen Agonen*. Akademie-Verlag: Berlin.
- Herrmann, H.-V. 1988. "Die Siegerstatuen von Olympia," *Nikephoros* 1: 119-83.
- Jacquemin, A. 2002. "Commentaire," ss. 83–311 i M. Caevitz & J. Pouilloux (eds.), *Pausanias. Description de la Grèce. Tome VI. Livre VI: L'Élide (II)*. Les Belles Lettres: Paris.
- Moretti, *Olympionikai* = L. Moretti, *Olympionikai, i vincitori negli antichi agoni olimpici*. Atti della Accademia Nazionale dei Lincei, Classe di Scienze morali, storiche e filologiche, Memorie, Ser. 8, vol. 8, fasc. 2: Rom 1957.
- Nielsen, T.H. 2002. *Arkadia and its Poleis in the Archaic and Classical Periods*. Hypomnemata 140. Vandenhoeck & Ruprecht: Göttingen.
- Roy, J. 2013. "The Parrhasians of Southwestern Arkadia," *Classica & Mediaevalia* 64: 4–47.